

Jesaja 20

1 In het jaar van de komst van de opperbevelhebber naar Asdod, toen Sargon, de koning van Assyrië, hem gezonden had en hij tegen Asdod streed en het innam –

2 in die tijd sprak de HEERE door de dienst van Jesaja, de zoon van Amoz: Ga, maak het rouwgewaad van om uw middel los en doe uw schoenen van uw voeten. En hij deed dat. Daar ging hij dan, naakt en barrevoets.

3 Toen zei de HEERE: Zoals Mijn dienaar Jesaja drie jaar naakt en barrevoets rondloopt, als teken en wonder voor Egypte en Cusj,

4 zo zal de koning van Assyrië de gevangenen van Egypte en de ballingen uit Cusj wegvoeren, jong en oud, naakt en barrevoets, de billen bloot, tot schande van Egypte.

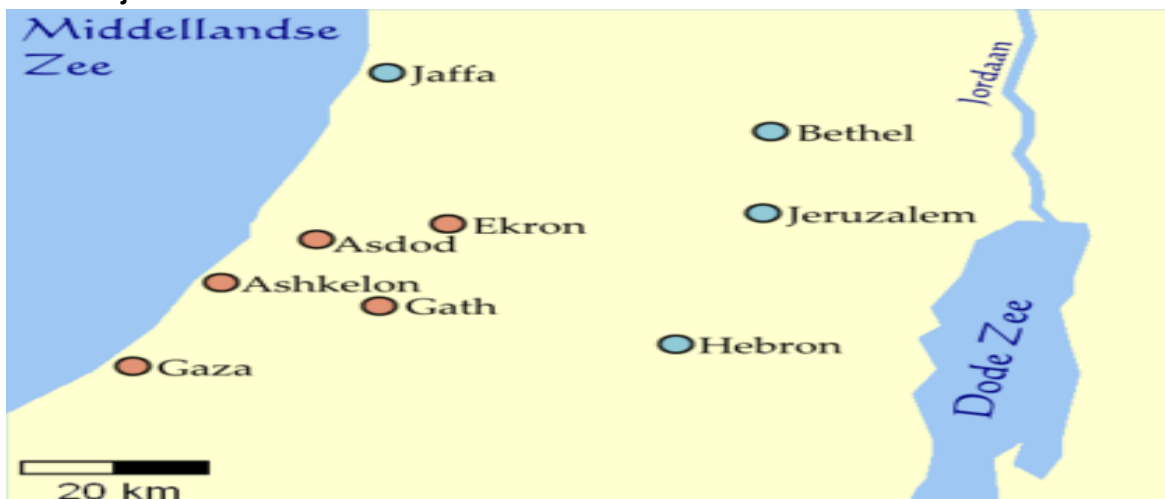
5 Men zal ontsteld en beschaamd zijn vanwege Cusj, hun verwachting, en vanwege Egypte, hun eer.

6 En de bewoners van deze kuststreek zullen op die dag zeggen: Zie, zo is het gegaan met onze verwachting, waar wij naartoe vluchtten om hulp, om gered te worden van de koning van Assyrië! Hoe zullen wij dan ontkomen?

Samen sterk in een coalitie tegen Assur.

‘Een schip op het strand in een baken in zee’, dat spreekwoord is van toepassing op dit Jesaja-hoofdstuk. Jesaja bevindt zich in Jeruzalem. Hij ontvangt van God een profetie over Egypte en Cusj. Cusj wordt genoemd omdat Ethiopië (andere naam voor Cusj, net als de Moren en Nubië) feitelijk de leiding heeft van de 25ste dynastie van Egypte van 715-668 v Chr. Ogenschijnlijk gaat het dus niet over Juda, maar over de onderburen. Wat is het geval? De Filistijnse stadsvorst van Asdod is in opstand gekomen tegen Assyrië. We weten zelfs in welke tijd deze situatie zich voordeed. Het speelde in 711 v Chr. Vanuit Assur trok een groot leger onder leiding van de opperbevelhebber langs de kust op weg naar Asdod. Hij belegerde de stad en nam haar in. Deze generaal werd er op uitgestuurd door Sargon II de koning van Assur. Dat was de koning die Samaria, de hoofdstad van het Noordrijk had ingenomen in 722 v Chr. en de bevolking van Noord Israel in ballingschap had gevoerd. Hij was aan de macht sinds 725 v Chr. Jesaja 30:1 *In het jaar van de komst van de opperbevelhebber naar Asdod, toen Sargon, de koning van Assyrië, hem gezonden had en hij tegen Asdod streed en het innam* – Niet alleen het Noordrijk werd overruled door het grote Assur, maar al de kleine zuidelijke rijkjes waaronder Moab, Ammon, en Edom, maar ook Juda was er niet gerust op. Coalities werden gevormd. Vermoedelijk deed ook koning Hizkia mee. Het Filistijnse Asdod lijkt het voortouw te hebben genomen bij de opstand tegen Assur.

Het Filistijnse vorstendom Asdod

De kleine landen – waaronder Juda – zochten steun bij het grote en sterke Egypte.

Niet alleen voelde men zich samen sterk, maar als kleine landen deed men ook een beroep op het grote Egypte. Egypte behoorde vanouds tot de wereldmachten van die tijd. Het zinde Egypte niet dat Assur de suprematie van het Midden Oosten in handen had. Vandaar dat dit land maar al te graag de kleine – meer noordelijk gelegen – landen steunde om gezamenlijk een blok te vormen tegen het grote en sterke Assur. Dat ook Juda in de persoon van koning Hizkia meedeed, kan blijken uit de latere verwijten die de opperbevelhebber bij een confrontatie met koning Hizkia in 701 v Chr. tegen de koning van Juda en Jeruzalem maakt. 2 Koningen 18:21 *Nu, zie, u vertrouwt voor uzelf op die geknakte rietstaf, op Egypte. Maar als iemand daarop leunt, dringt hij in zijn hand en doorboort die. Zo is de farao, de koning van Egypte, voor allen die op hem vertrouwen.* Zie ook vers 24. Voor de opperbevelhebber van het leger van Assur mag het oorlogs-retoriek geweest zijn, maar voor de HEERE en Zijn profeet Jesaja was het duidelijk wat Hizkia wél en ook wat hij niet moest doen. In plaats van op Egypte te vertrouwen, moest hij zijn vertrouwen stellen op de HEERE alleen. Dat lezen we ook in Jesaja 30:3 *Maar de macht van de farao zal u tot schaamte zijn, en de toevlucht in de schaduw van Egypte tot schande.*

De grootmacht Egypte

De profeet Jesaja en de profetische handeling

Vaak wordt de profeet er door God op uitgestuurd om in niet-mis-te-verstane bewoordingen het volk te waarschuwen. Ditmaal vraagt God van Jesaja om een stap verder te gaan richting het volk. Hij moet in zijn kleding – of beter gezegd het ontbreken daarvan – zijn boodschap extra kracht bijzetten. Op die manier brengt hij de penibele toestand van de mensen in Egypte en Cusj tot uitdrukking, wanneer zij in ballingschap gevoerd worden. God vroeg van de profeet om zijn profeten-harenmantel uit te doen en zijn sandalen van zijn voeten te halen. Volgens sommigen is die profetenharenmantel een rouwgewaad, waarmee de profeet aan de inwoners van Jeruzalem de beroerde situatie van het volk Juda toonde. Feitelijk liep de profeet Jesaja vervolgens drie jaar lang in zijn ondergoed door Jeruzalem. Bij wijze van spreken was Jesaja naakt en barrevoets. Jesaja 20:2 *in die tijd sprak de HEERE door de dienst van Jesaja, de zoon van Amoz: Ga, maak het rouwgewaad van om uw middel los en doe uw schoenen van uw voeten. En hij deed dat. Daar ging hij dan, naakt en barrevoets.* In het staatje is te zien dat God vaker zo'n zogenaamde *profetische handeling* van Zijn dienstknechten vroeg.

De profeet Jesaja – op Gods verzoek – naakt en barrevoets.

Profetische handeling van een profeet

De profeet Hosea moest van God trouwen met een prostitué. Zijn huwelijk was een afspiegeling van Gods 'huwelijk' met Zijn volk Israel. Israel was ontrouw.

Hosea 1:2,3 Het begin van het spreken van de HEERE door Hosea. De HEERE zei tegen Hosea: Ga! Neem voor u een vrouw van de hoererijen en kinderen van de hoererijen, want het land wendt zich in schandelijke hoererij van de HEERE af. Hij ging en nam Gomer, een dochter van Dibraïm; zij werd zwanger en baarde hem een zoon.

Jeremia moest van God een linnen riem kopen en dragen en die daarna bij de Eufraat verstoppert. Na dagen moest hij hem weer ophalen, maar de riem was helemaal zwart uitgeslagen en waardeloos geworden.

Jeremia 13:1-5 Zo heeft de HEERE tegen mij gezegd: Ga voor u een linnen gordel kopen, doe hem om uw middel en laat hem niet in het water komen. Ik kocht de gordel overeenkomstig het woord van de HEERE, en deed hem om mijn middel. Toen kwam het woord van de HEERE voor de tweede keer tot mij: Neem de gordel die u gekocht hebt, die om uw middel zit, en sta op, ga naar de Eufraat en verberg hem daar in de kloof van een rots. Ik ging en verborg hem bij de Eufraat, zoals de HEERE mij geboden had.

Jeremia moest van God jukken maken en er een dragen. Hij moest die uitdelen aan de ambassadeurs van allerlei buurvolken die in Jeruzalem waren om een coalitie tegen Babel te smeden.

Jeremia 27:1-3,8 In het begin van het koningschap van Jojakim, de zoon van Josia, de koning van Juda, kwam dit woord van de HEERE tot Jeremia: Zo heeft de HEERE tegen mij gezegd: Maak u banden en jukken en leg die op uw nek, en stuur ze naar de koning van Edom, naar de koning van Moab, naar de koning van de Ammonieten, naar de koning van Tyrus en naar de koning van Sidon, door de hand van de gezanten die naar Jeruzalem komen naar Zedekia, de koning van Juda. (...) En het zal gebeuren dat het volk of het koninkrijk dat hem, Nebukadnezar, de koning van Babel, niet wil dienen, en dat niet zijn nek wil geven onder het juk van de koning van Babel, dat volk – spreekt de HEERE – zal Ik straffen met het zwaard, met de honger en met de pest, totdat Ik hen omgebracht zal hebben door zijn hand.

Ezechiël moest in zijn woonkamer een plattegrond en maquette van Jeruzalem maken en daar tegen profetieën spreken. Hij leefde onder de ballingen van Babel.

Ezechiël 4:1-3 En u, mensenkind, neem u een tegel, leg die vóór u neer en teken daarop een stad, Jeruzalem. Sla het beleg ervoor, bouw er een schans tegen, werp er een belegeringsdam tegenaan, stel legerkampen ertegen op en zet er rondom stormrammen tegen in. En u, neem u een ijzeren bakplaat en zet die als een ijzeren muur tussen u en de stad. Houd dan uw blik er vast op gericht: zo raakt zij in belegering en zult u haar belegeren. Dit is een teken voor het huis van Israël.

Ezechiël moest in Babel een gat in de muur van zijn huis maken en als balling daardoor de nacht in verdwijnen.

Ezechiël 12:3-6 En u, mensenkind, maak voor uzelf bagage voor de ballingschap gereed en ga voor hun ogen overdag in ballingschap: voor hun ogen moet u vanuit uw woonplaats naar een andere plaats in ballingschap gaan. Misschien zullen zij inzien dat zij een opstandig huis zijn.

Zo zal de koning van Assyrië de gevangenen van Egypte en de ballingen uit Cusj wegvoeren

Iedere onderzoeker stelt dat de profeet in zijn ondergoed liep. Op zich is dat al ongewoon. Denk u in dat uzelf in uw ondergoed door het centrum van uw stad of dorp loopt. De suggestie is echter dat hij er werkelijk als een balling uitzag. Feitelijk gaat het om gevangenen en ballingen. In die tijd was men gewoon de krijgsgevangenen er bijzonder oneervol bij te laten lopen. We moeten dus denken aan krijgsgevangenen en ballingen. Dat zijn mensen waar weinig rekening mee gehouden wordt. Daarbij moeten we vermoedelijk nog optellen dat in het Midden Oosten *schaamte* nog harder aankomt dan *schuld*. Wanneer de beschamende toestand van de gevangenen en ballingen in Egypte en Cusj uit de doeken wordt gedaan, blijken ze half in hun blote gat te lopen. Jesaja 20:4 *zo zal de koning van Assyrië de gevangenen van Egypte en de ballingen uit Cusj wegvoeren, jong en oud, naakt en barrevoets, de billen bloot, tot schande van Egypte*. Wat we ons niet altijd realiseren is dat de profeet met alles wat hij had en was in dienst van God was. God kon bij wijze van spreken alles van zo iemand vragen. Het was een buitengewoon grote eer om in dienst van God als profeet te mogen optreden. Men werd in een adem genoemd met de andere gezalfden van de HEERE, de koning, de priester en de profeet. Aan de andere kant was het leven en de positie van de profeet verre van benijdenswaard. Iemand als de profeet Jeremia was een beschermeling van de HEERE, zeker, maar hij is het ook die wekenlang in de kelder van het huis van een zekere Jonathan in Jeruzalem opgesloten heeft gezeten. Het is diezelfde Jeremia die men in een droogstaande put gegooid heeft, waar hij wegzakte in de modder. In het begin van zijn optreden kon hij op sympathie en instemming rekenen – zeker toen koning Josia nog leefde – maar daarna kwam hij steeds meer alleen te staan en werd hij door de mensen gemeden als de pest. Het zal u niet onbekend zijn aan welke profeten de mensen dachten toen ze de Heere Jezus in het openbaar zagen of hoorden. Dat is veelzeggend. Mattheus 16:13,14 *Toen Jezus gekomen was in het gebied van Caesarea Filippi, vroeg Hij aan Zijn discipelen: Wie zeggen de mensen dat Ik, de Zoon des mensen, ben? Zij zeiden: Sommigen: Johannes de Doper, en anderen: Elia, en weer anderen: Jeremia of een van de profeten*. Namen die de tijdgenoten van Jezus te binnenschieten zijn die van Elia en Jeremia, profeten die voor hun leven moesten vrezen.

Jezus vroeg: 'Wie zeggen de mensen dat Ik ben?'

Egypte en Cusj in ballingschap

De profeet – die er niet uitzag – riep veel vragen op. Hij was 'the talk of the town'. Heb je Jesaja gezien? Wat is er met de profeet aan de hand? Voor Jesaja waren al deze vragen evenveel redenen om de mensen van antwoord te voorzien. Hij beeldde een balling uit. Krijgsgevangenen uit Cusj en Egypte. Cusj staat voor wat Opper-Egypte wordt genoemd oftewel Zuid Egypte, dat aanmerkelijk hoger ligt dan het kustgebied. Egypte is de naam voor Neder-Egypte, waar de Nijl de Middellandse Zee instroomt. Die mensen weten nog niet wat hen boven het hoofd hangt, maar zoals Jesaja er uit ziet, zo zullen velen van hen straks naar Assur gevoerd worden, naakt en barrevoets. Egypte? Cusj? Zal men zeggen, dat zijn toch de landen waarop de leiders van de kleine landen vertrouwen. Die hebben toch de beschikking over een geweldig leger, met cavalerie, paarden en ruiters. Inderdaad, maar dit is het lot dat hen wacht. Ze zullen door Assur verslagen worden en dit wordt het deel van de inwoners, de ballingschap. Uit de annalen van Assur is bekend dat de koning van Asdod, Jamani naar Egypte vluchtte. Hij werd uitgeleverd aan Assur toen de legers van Assur die van Egypte hadden verslagen. Er zijn perioden in de geschiedenis van Egypte en Cusj waarvan men weet, dat dat grote rijk onderworpen was aan Assur. Asarhaddon en Asurbanipal veroverden Egypte volgens de geschiedenisboeken in 670 en 667 v Chr. Het zou in die zin onrustig blijven in Egypte en omstreken. Het land dat eens een wereldmacht vormde zou zijn historische leiderspositie misschien wel definitief verliezen. Aan de andere kant gaat het hier wel om zaken die nog 40 jaar op zich zouden laten wachten. Het is goed mogelijk dat bij het verslaan van de Egyptische legers na de val van Asdod, de Egyptenaren behalve de koning van Asdod ook hun eigen mensen – op leidinggevende posities – als krijgsgevangenen werden weggevoerd. De diepe vernedering van mensen die eens hoge posities hadden bekleed in Egypte – zoals ook de ballingschap van Jeruzalem werd voorafgegaan het wegvoeren van de bovenlaag van de bevolking – zou de vervulling van deze profetie kunnen zijn.

Boven en beneden (=Delta) Egypte

Men zal ontsteld en beschaamd zijn vanwege Cusj, hun verwachting, en vanwege Egypte, hun eer.

Een schip op het strand is een baken in zee. Inderdaad lijkt dit spreekwoord van toepassing op Jesaja 20. Als de positie van Egypte en Cusj in feite zo zwak is, hoe bestaat het dan dat de leiders van Jeruzalem op dat land hun vertrouwen stellen? Als het waar is – en wat Asdod betreft heeft de ramp zich reeds voltrokken – als het waar is wat de profeet stelt, laat de koning van Juda zich dan haasten om zich terug te trekken uit de coalitie met Egypte. Men was zeker van zijn zaak. Ze hadden Egypte achter de hand. Dat volk zou de kustlanden van Palestina steunen in zijn verzet tegen Assur. Men was er trots op zo'n machtige vriend als ruggensteun te hebben. Ze twijfelden geen ogenblik of Egypte zou de overhand behalen op Assur, hoe sterk de vijand ook was. Maar dat liep dus anders. Zeer teleurstellend. Jesaja 20:5 *Men zal ontsteld en beschaamd zijn vanwege Cusj, hun verwachting, en vanwege Egypte, hun eer.* Later – in 701 v Chr. – zal Assur toch nog voor de poorten van Jeruzalem verschijnen. Ook dan speelt Egypte een rol in de oorlogsretoriek van de opperbevelhebber van het leger van Assur. Het is bluff, maar hij lijkt ervan overtuigd te zijn dat koning Hizkia de hulp van Egypte heeft ingeroepen. 2 Koningen 18:24 *En hoe zou u ooit een aanval kunnen keren van een enkele landvoogd van de geringste dienaren van mijn heer? U vertrouwt voor uzelf echter op Egypte vanwege zijn strijdwagens en vanwege zijn ruiters.* Het blijft – ondanks de profetische handeling van de Jesaja inclusief de bijbehorende boodschap – een verzoeking voor de koning om niet naast het vertrouwen op God zich ook te verzekeren van militaire ondersteuning vanuit Egypte. De boodschap van Jesaja en het lot van Asdod en Egypte heeft het vertrouwen op andere mogendheden zwaar beschadigd. Angst en onzekerheid wordt een factor bij alle politieke en militaire bewegingen van de heersende machten in het Midden Oosten. Jesaja 20:6 *En de bewoners van deze kuststreek zullen op die dag zeggen: Zie, zo is het gegaan met onze verwachting, waar wij naartoe vluchtten om hulp, om gered te worden van de koning van Assyrië! Hoe zullen wij dan ontkomen?* De enige Die als een rots in de branding staat en Die – in die tijd – voor Zijn volk belooft op te komen is de HEERE, de God van Israel. Uiteindelijk zal de HEERE, tot grote verbazing van de volken de legers van Assur – die in 701 v Chr. voor de poorten van Jeruzalem liggen – verpletterend verslaan.

Assur

